1888

ИВЕРІЯ — **ივერია**

იანვარი 28, ხუთშაბათი **№ 20**

გაზეთი ღირს			
თთვე	მან. კ.	თთვე	მან. კ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 70
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიჰმართონ: თვითონ რედაქციას, ახალ ბებუთოვის ქუჩ., სახლი № 9, ბ. ნ. ხიდეკელის საგაზეთოს, გოლოვინის პროსპექტი, წერა-კითხვის საზოგადოების კანცელარიას.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1888 სპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1888

„ივერია“

გამოვა 1888 წელსაც იმავე პროგრამითა, როგორც აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკვეთოს გაზეთი

ამ 1888 წლისათვის, მიჰმართოს:

ტფილისში ა) თვითონ რედაქციას (ახალ-ბებუთოვის ქუჩა, სახლი ზუბალოვისა, **№** 9.), ბ) ლ. ბ. ხიდეკელის გაზეთის სააგენტოს (გოლოვინ. პროსპექტი, გიმნაზიის პირდაპირ), გ) „წერა-კითხვის საზოგადოების“ კანცელარიას (ახახლის ქუჩა, სახლი დ. სარაჯიშვილისა, ეზოშივე.)

ქუთაისში: ვარლამ ჭილაძის წიგნის მაღაზიას.

ხონში: ნესტორ წერეთლის წიგნის მაღაზიას.

ბათუმში: მ. ნათაძეს.

ტფილისის გარედ მცხოვრებთა უნდა დაიბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“

გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკვეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

ტფილისი, 27 იანვარი

ჩვენა ვსთქვით წინა წერილში, რომ მილდიუ ყველაზედ უწინარეს შეეყრება ხოლმე მიწასთან მახლობელს ნაწილებს ვაზისას. საზოგადოდ ესეც უნდა ითქვას, რომ მარტო იმისთანა ნაწილებს აუჩნდება ხოლმე, რომელნიც მწვანენი არიან, სახელდობრ, ფოთოლს, ნედლს ყლორტსა, ჯერ არ დარქავებულს, ყვავილს ყურძნისას და თვითონ ყურძნის მარცვალს ჯერ როცა ისვრიმია [illegible] მწვანე.

ფოთოლზედ ამ სახით გამოიჩენს ხოლმე თავს ეს საშინელი სენი. იგი გამოაჩნდება ხოლმე ფოთოლს ქვემო პირზედ და ყოველთვის იმ ადგილებში, რომელიც ფოთლის ძარღვებ შუაა. ამ ადგილებში სოკო ქულა-ქულად აჩნევია. ძალიან იშვიათი ამბავია, რომ სოკო ზემო პირს ფოთლისასაც გამოაჩნდეს, ან ფოთლის ძარღვსა და ან ღეროს, რომლითაც ფოთოლი მიკრულია რქაზედ. მაშასადამე, უეჭველი ნიშნები მილდიუსი უნდა მოიძებნოს ფოთლის ქვედა პირზედ, სადაც უფრო ხშირად გამოჩნდება თეთრი ხვავები [illegible], თითქო ობია მოკიდებულიო. ესეც უნდა არ დავივიწყოთ, რომ ეს თეთრი ხვავები მარტო მაშინ გამოაჩნდება ხოლმე ფოთოლს, როცა სოკო დამთავრდება, ანუ, უკეთ ვსთქვათ, სრულად მომწიფდება. პირველ ხანში-კი, როცა ვაზი ავად ჰხდება და როცა სოკო ფოთლის შინაგანს აგებულებაშია, მაშინ გარედ თეთრი ხვავი არ ეტყობა. ამიტომაც თუ სენი ახლად სწვევია ვაზსა, ქვემო პირს ფოთლისას ვერას შეამცნევს კაცი. ამ შემთხვევაში კაცმა ზემო პირი ფოთლისა უნდა გასინჯოს. თუ ვაზს შეჰყრია სენი, მაშინ ზემოპირს ფოთლისას უსათუოდ უნდა აჩნდეს წინწკლები, ანუ ლაქები და ფოთოლის ფერიც შეცვლილი უნდა იყოს. ეს წინწკლები, ანუ ლაქები ჯერ მოყვითანონი არიან, მერე დროთა მიმავლობაში ღიადარიჩინის ფრად იქცევიან და ბოლოს მთლად მუქ-დარიჩინის ფერი შეიქმნებიან.

ზოგჯერ მოყვითანო ლაქები გამოაჩნდება ხოლმე ვაზის ფოთოლს სხვა მიზეზითაც და არა მილდიუსაგან. იმის შესატყობრად თუ,—მიზეზი მილდიუ არის, თუ სხვა რამ, აი რა ღონეს ჰხმარობენ: ლაქებიანი ფოთოლი უნდა დასდოთ თბილსა და ნამიან ადგილს და თუ ვაზს მილდიუ შეჰყრია, მაშინვე ფოთლის ქვედაპირზედ თეთრი ხვავები გამოჩნდება, როგორც ზემოდ ავ[illegible]ეთ. ამისთანა ხერხი სენის გამოსაცნობლად მეტად ადვილია და სასწრაფოცა. ლაქები ზემო პირს ფოთოლზედ რგვლებია, ცალ-ცალკედ აჩნდებიან ჯერ და მერე როცა იზრდებიან, ერთმანერთში გაებმიან და გაერთდებიან ხოლმე. თუ ეს ლაქები ხშირია, შეიძლება კაცმა სთქვას, რომ მილდიუ არის მიზეზი და თუ ცოტაა, მაშინ-კი ძნელად გამოსაცნობია, იმიტომ-რომ ამისთანა ლაქები სხვა მიზეზითაც შესაძლოა დაეყაროს ვაზსა.

თუ მილდიუს გარემოება ჰშველის და იზრდება, მაშინ ფოთოლი ვაზისა შავდება, ქვედა პირს გაბმით ეკიდება ობი, ბოლოს ფოთოლი ჰხმება და ჩამოდის ძირს, სცვივა. თუ ნამიანი დარია, ჩამოცვივნულს ფოთოლზედაც კიდევ ჰხეირობს მილდიუ. მაშინ ფოთოლს მოლურჯო ფერი ედება და სამუდამოდ ჰკვდება. მაშინ, როცა გოლვიანი დარია, ანუ როცა მილდიუ შემოდგომაზე გამოაჩნდება ვაზს, სოკო მძიმედ იზრდება და მოყვითანო ლაქებიც არა დიდდებიან. ზოგჯერ ფოთლის ძარღვებ შუა ადგილები, მილდიუსაგან გაფუჭებულები, გამოჰხმება ხოლმე და გამოსცვივა და ფოთოლი იმ სახით ჰრჩება, თითქო დაჩითულია და განგებ დახვრეტილიო. შემოდგომაზედ მილდიუსაგან გაფუჭებულ ფოთოლზედ მრავალი ლაქა გამოჩნდება ხოლმე, რომელნიც ღია-ფერ ყვითლიდამ მუქ-ყვითლამდე ბევრს სხვადა-სხვაობას წარმოადგენენ.

ჩვენა ვსთქვით, რომ ნედლს ყლორტსაც ვაზისას გამოაჩნდება ხოლმე მილდიუ. თეთრ-თეთრი ქულა მილდიუსი ნედლს ყლორტს მარტო წვერებში აუჩნდება. ზოგჯერ ეს წვერები უხმება ყლორტსა და მოატყდება ხოლმე. რქას და ეგრედ წოდებულ შავ[illegible] თავის დღეში ეგ თეთრი ქულ[illegible] გამოაჩნდება ხოლმე. ყლორ[illegible] რომელსაც სჭირებია მილ[illegible] ალაგ-ალაგ ჩაშავდება ხოლმე და ეს ჩაშავებული ადგილები ჩადრეკილი აქვს. საცა ფოთოლი ჰზის რქაზედ, იქიდამ ვრცელდება სენი, ყლორტს ციაგი ლურჯი ფერი ედება და ამის შემდეგ მალე კვდება კიდეც. თუ ამისთანა ყლორტზედ თეთრი ობი არა სჩანს, მაშინ საკმარისია ყლორტი ცოტა ხანს ნამიან ადგილას დასდოთ და მილდიუს თეთრი ქულა მაშინვე გამოაჩნდება მკვდარს ნაწილს ყლორტისას.

ყურძნის ყვავილს-კი ძალიან იშვიათად ეწვევა ხოლმე მილდიუ. თუმცა ასეა, მაგრამ აქაც-კი შეუმჩნევიათ თეთრი ობი სნეულებისა 1885 და 1886 წლებში.

ყურძნის მარცვალზედ, როგორცა ვსთქვით, მაშინ აჩნდება მილდიუ, როცა მარცვალი ჯერ თვალ-შესული არ არის და მწვანეა. თუ მოუწევარს მტევანს ეწვია სოკო იმოდენად, რომ ჰთეთრდება მთელი მტევანი სოკოს თესლიან

ფელეტონი

დიაბოლინა

მოთხრობა

ვიტტორიო ბერსეციოსი

(შემდეგი*)

II

მონტეჯილიო მართლა მშვენიერი სამყოფი ქვეყანაა. ლამაზი და ტურფა ხეობა საამურად არის გაწოლილი. ბრწყინვალე მზე უხვად ჰფენს თავის მადლიანს სხივებს. წყაროებსა და რუებს გააქვთ განუწყვეტლივ ჩუხჩუხი ტირიფებსა და ნერგებს ქვეშ. ყვავილები და მოთიბული ბალახი საოცარს კეთილ-სურნელებას ჰფანტავს და აბნევს ჰაერში.

თვით სოფელი მეტად ლამაზს ადგილას არის. ჩრდილოდამ მოსავალზე ტყე აკრავს და ქარს არ უშვებს. ყველას ეზოში ვაზი აქვს ნახარები. სახლის კედლებზე აყვანილია იმისი დაფოთლილი რქები. ამის გამო სულ უბრალო ღარიბი ქოხიც-კი კოხტა პატარძალივით არის მორთული. ვაშლის ხეებს ისე ასხიათ, რომ სულ დახუნზლულებია. ორღობეებში გაღმა ერთ რადმე ჰღირს, რადგან ზედ მეჩვეულს სვიას მწვანედ გააქვს ბინი.

*) იხ. „ივერია“, № 19.

თომაზოს სულ რამდენიმე დღე მოუგვიანდა ქალაქში, მაგრამ ყოველს ამას ისეთის მღელვარებით შესცქეროდა, თითქო დიდხანს განშორებულს საყვარელს უცქერისო. თვალები ეხლა სიამოვნებით უბრწყინავდა, ყველაფერს ტრფიალებით და ხარბად დაჰხაროდა.

ყმაწვილი კაცი სინიორ პასკვალესთან მიდიოდა ამ ჟამად რუს პირ-პირ. ეს რუ გარშემო უვლიდა ბაღს. ბაღის შუა ალაგას ფარდულივით ხეივანი იყო. ხეივანში გრძელი სკამი იდგა. ამ სკამზე ეგულებოდა ეხლა თომაზოს ის, ვის ნახვაც ყველაზედ მეტად სწყუროდა.

სწორედ ასეც იყო. სკამზედ იჯდა ყმაწვილი ქალი. იდაყვები მუხლებზედ დაეყრდნო, თავი ხელებზე ჰქონდა დანდობილი და გასცქეროდა წყლის ნაკადულს ხეივნის ფოთლებიდამ. რა ფიქრი უტრიალებდა ნეტავ ამ ქალს, რა სანახაობა უდგა თვალ-წინ? ვგონებთ სამხიარულოკი არა იყო-რა. ყმაწვილს ქალს სახე დაფიქრებული ჰქონდა და სასტიკად გამომეტყველი. თომაზო ისე მიუვიდა, რომ ქალმა ვერ შენიშნა. ყმაწვილი კაცი რამდენსამე ნაბიჯზედ იდგა და ტყვე-ქმნილი თვალი მიეპყრა ქალისათვის.

— ტილდა! ძლივს წარმოსთქვა მან ბოლოს.

ქალი შეკრთა, მარდად წამოხტა, მოტრიალდა და თან გაკვირვებული, თან გახარებული მიეგება თომაზოს.

— დაბრუნდით კიდეც, თომაზო? ო, რა მოხარული ვარ!—გულ-წრფელად მოიკითხა ქალმა.

იმისი ხმა, თითქო მოღლილი და მოქანცულიო, თითქო შორიდამ გაგონილი და ყრუო, მაინც მეტად სასიამოვნო ხმა იყო. ქალმა გაუწოდა სტუმარს თავისი პატარა, თბილი ხელი.

თომაზოს ცეცხლი მოეკიდა. ბევრი რამ უნდოდა ელაპარაკნა, მაგრამ ენა არა ჰნებდებოდა, სიტყვა შეეკრა. ყმაწვილის ქალის ხელი ცოტა დიდხანს ეჭირა, ვიდრე მილებულია, მაგრამ ვერ-კი გაბედა ტუჩებთან მიეტანა და ზედ დაჰკონებოდა.

— ლიზას ამბავი არ მომიტანეთ?—განაგრძო საუბარი ყმაწვილმა ქალმა.—ხომ ჰნახეთ? ეხლა მგონი უფრო გალამაზებულია, ვიდრე წინად იყო. წერილი არ მოგცათ ჩემთანა? აქ მოდით, თომაზო, და მიამბეთ ყოველივე დაწვრილებით, დაწვრილებით.

წაიყვანა სკამთან, დასვა, მერე თავად მოუჯდა გვერდზედ და ხელახლად სთხოვა, მიამბე ყველაფერიო. მაგრამ თომაზომ ბევრი ლაპარაკი არ იცოდა. ლიზა სულ სამჯერ-ოთხჯერა ვნახეო; მუდამ შეკრებულებაში, ხალხში ვხედავდიო; რიგიანად ვერ ველაპარაკე, ვერ ვესაუბრეო. წერილი არა გამომატანა-რა. მამასაც-კი არა მოსწერა-რაო. რაიცა შეეხება სილამაზეს, ლიზა მართლა უფრო დამშვენებულა, ვიდრე წინად იყო, ისე გალამაზებულა, რომ დაუტყვევებია და გაუგიჟებია ერთი მეტად მშვენიერი ყმაწვილი კაციო. თუნდა სანაძლეოს დავდებ, რომ იმ ყმაწვილს კაცს უყვარს ლიზა და, საჭირო არ არის გულთმისანი იყოს კაცი, რომ სთქვას, ამ საქმეს ბრწყინვალე ქორწინება მოჰყვებაო.

ამ ამბავმა, რასაკვირველია, დიდად წაახალისა ყმაწვილი ქალი. ჩააცივდა თომაზოს, ყველაფერი მიამბე, რაც იციო. თომაზომაც უამბო, ვინ იყო ალბერტო და ან საიდამ იცნობდა ამ კაცს. ბოლოს თომაზომ ალტაცებით შეაქო ალბერტო. ეს ყმაწვილი კაცი მეტად ლამაზია, დიდად ნიჭიერი, ჭეშმარიტი პოეტი და არტისტიო. ალბერტოს დიდი ლვაწლი მიუძღვის ქვეყნის წინაშეო. ერთის სიტყვით, დიდის ქებითა და დიდებით მოიხსენია. ნეტა ერთი გაგაგონა, ტილდა, როგორ უკრავს მუსიკას, რა მემუსიკეა, რა მემუსიკე! უნდა გამოვტყდე, რომ ამაღელვა და დამადნო იმისმა ფორტეპიანოს დაკვრამა. ასე გასინჯეთ, ცრემლებიც-კი ველარ შევიმაგრე და ვტიროდი.

— როგორც თქვენის ლაპარაკიდამ სჩანს, ძალიან [illegible]! ცნობის-მოყვარეობით სთქვა და [illegible]ვა დიაბოლინამ,—არტისტი, [illegible]ტი...

მშვენიერ შავის თვალებიდამ ცეც[illegible]ლი ფრქვევითა სცვივოდა დიაბოლი[illegible]ნას და უფრო მეტის ჭირვეულობით გაიცქირებოდა შორს, შორს...

— ლიზამ არაფერი არა მომწერარა მაგ ალბერტოზე,—სთქვა დიაბოლინამ და გაჩუმდა პატარა ხანს.

— უთუოდ გაიცნობთ, როცა ალბერტო მოვა აქ გაზაფხულზედ.

ყმაწვილი ქალი პატარა ხანს უძრავად იჯდა, მერე გაიქნია თავი, თითქო თავისი ხუჭუჭი თმები გაისწორაო, შეიშმუშნა მხრები და სთქვა:

— ჩემო რაო? მე რა საქმე მაქვს!

პატარა ხანს ორივენი ჩუმად ისხდნენ ასე და ხმა, კრინტი არ ამოუღიათ. თომაზო სჭამდა თვალებით ამ მშვენიერს ახალგაზდა ქალს, მაგრამ, როცა თვით ქალი შეჰხედავდა ხოლმე თომაზოს, შემკრთალი თომაზო ვერ გაუსწორებდა ხოლმე თვალს.

— მე ძალიან მიხარიან, თომაზო, რომ ასე მალე დაბრუნდით,—უთხრა ბოლოს ტილდამ ყმაწვილს კაცს.—უთქვენობა ძალიან შესამჩნევი იყო.

თომაზოს ცეცხლივით აენთო თავისი ნაცრის-ფერი თვალები.

— ნუ თუ მართალსა ბრძანებთ!—გაიკვირვა თომაზომ და ხმა აუკანკალდა.

— დიაღ, ის დრო, როცა თ[illegible] ჩემთან იყავით ხოლმე, უთ[illegible] ძალიან გაჭიანურდა. სალა[illegible] ფანჯარასთან ვიდექი ხოლმე [illegible] გ[illegible]ბული ყურს ვუგდო[illegible]

ღეროებისაგან, მაშინ მარცვალი ამოიშრიტება და სცვივა. ეს იშვიათად მოჰხდება ხოლმე და უფრო ხშირად შიგა-და-შიგ უჩნდება მტევანს და შიგა-და-შიგ აფუჭებს მარცვალსა.

ზოგჯერ მტევანი ისე ჰხმება, რომ გარედამ არც-კი ეტყობა ის თეთრი ნიშანი სნეულებისა. ვისაც ჰსურს შეიტყოს მილდიუსაგან ჰხმება მტევანი, თუ სხვა მიზეზისაგან, გამხმარი მტევანი ნამიანს ადგილას დასდოს და თუ მილდიუ არის, მაშინვე თეთრად ობს მოიკიდებს. ძალიან ხშირად ეს თეთრი ობი ააჩნდება ხოლმე ყუნწებს, რადგანაც მარცვალნი სხედან, მაშინ, ...ესაც სხვაგან არსად არ გა...ება ხოლმე. მარცვალს, რა ...ლასაც თეთრი ობი აქვს მო...ული, ტყავი უფუჭდება, უნა...ება და ბოლოს მუქ-ლურ...ის ფერად გაუხდება და გაუმაგრდება ხოლმე. თუ სოკო ძლიერდება, მარცვალი სულ ძირს ჩამოდის, სცვივა და მთელი მოსავალი იღუპება.

აი, რამოდენადაც შევიძელით, ჩამოვთვალეთ მიზეზები და ნიშნე... მილდიუსი. ამის შემდეგ მო...ესენიებთ, რა უწყობს ხელს ამ საშინელს ჭირს, რას გადააქვს ერთის ადგილიდამ მეორეში, რა დროსა სჩნდება და რა ადგილებში უფრო ჰხეირობს და ბოლოს ვიტყვით, რა საშველი მოუპოვეს მეცნიერებმა.

ახალი ამბავი

*** 26 იანვარს ქართულს თეატრში, როგორც გამოცხადებული იყო. წარმოადგინეს ბ-ნ ცაგარლის პიესა «ხანუმა» და «პარიჟელი ბიჭი». ბე... ნეფისი იყო ქ-ნ ლეონიძისა. ერთობ უნდა ვთქვათ, რომ წარმოდგენამ ჩინებულად ჩაიარა, და ასეც უნდა ყოფილიყო, რადგან მონაწილეობას იღებდნენ ისეთი არტისტები, როგორნიც არიან ქ-ნი საფაროვი-აბაშიძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, ბ-ნი კ. ყიფიანი და ვ. აბაშიძე. ყველა ეს არტისტები ჩინებულს გუნებაზედ იყვნენ თითქოს, მწყობრად, თანხმად და გულიანადა თამაშობდნენ. «ხანუმამ» თითქმის განუწყვეტელს სიცილში ჩაიარა. თუმცა-კი უნდა ვთქვათ, რომ ბ-ნ ალექსი-მესხიშვილის არ-ყოფნა სცენაზე დიდად შეეტყო საშაბათის წარმოდგენას. მართალია, ბ-ნს ხუციშვილს ეტყობა არტისტის ნიჭი, მაგრამ ნუ თუ ამისთანა ჯერ გამოუცდელს მოთამაშეს უნდა მისცენ ხოლმე «ჟონ-პრემიერის» როლები! ამით ბ-ნი ხუციშვილი თვითონაც იზარალებს და თეატრსაც ევნება. იზარალებს იმიტომ, რომ იმის ნიჭს ეხლა პატრონობა უნდა, ხელის შეწყობა.. ისეთი როლები უნდა მისცენ, რომ ეთანხმებოდეს იმის თამაშსა. გამოუცდელი არტისტი შეუფერებელს როლებში სრულებით დაჰკარგავს გზასა და თავის კვალშიაც ველარ ჩასდგება.

საშაბათოს ნაკლებ მოვიდა საზოგადოება თეატრში. ერთი დიდი ნაკლი ამ წარმოდგენისა ის იყო, რომ ანტრაქტებს ბოლო არა ჰქონდა. წარმოდგენა ღამის მეორე საათზე გათავდა.

*** პარასკევს, 29 იანვარს, ქართულის სცენის მოყვარეთაგან წარმოდგენილი იქმნება ტფილისის საკომერციო კლუბში, უწინდელ კრუზოკის დარბაზში, სამ-მოქმედებიანი კომედია «[illegible]» „კინტო“ და ერთი სცენა შილლერის ტრაგედიიდამ «ავაზაკნი».

*** «წერა-კითხვის საზოგადოების» წიგნთ-საცავს შესწირა თ. დიმიტრი გიორგის ძემ მაჭუტაძემ ხელთ-ნაწერი წიგნი: «ცხოვრება და მოქალაქობა და იგავნი გონება მახვილის ესოპისი». საზოგადოება მადლობას უცხადებს შემომწირველს.

*** ტფილისში არსდება საგიმნასტიკო საზოგადოება, ახლად მოსულის ბ-ნ ეისრიხის მოთაოებით. ამ საზოგადოების კლუბი გამართული იქნება ბ-ნ ვასილიევის ბაღში. წესდებას ამ დღეებში წარუდგენენ ბ-ნს გუბერნატორს.

*** კვირას, 31 იანვარს, იქნება სომხური პირველი წარმოდგენა საკომერციო კლუბის დარბაზში.

*** ქალაქის საბჭომ ორშაბათს თითქმის მთელი საღამო მოანდომა საყასბოს საქმეს. გამგეობას უნდა საყასბო გამართოს ნავთლუღის ქვევით. წინააღმდეგ ამისა რამდენმამე ხმოსანმა კვლავ აღძრა ბაასი იმაზედ, რომ საყასბო მირზოევების მამულში გაკეთდესო. ამიტომ ვერაფერს გარდაწყვეტილებას ჯერ ვერ დაადგა საბჭო.

იმავ კრებაზედ საბჭომ განიხილა გამგეობის მოხსენება, რომ ლუდხანებს, სადაც ცხელს საჭმელებსა ჰყიდიან, დაედოთ საშუალი ბაჟი, თითოს 50 მანათიო. საბჭომ მიიღო გამგეობის წინადადება.

*** ქუთაისიდამ გვწერენ, რომ ქართულ თეატრის საქმე ჩინებულად მიჰყავს ბ-ნს კ. მესხსა. არტისტები ძრიელ სინიდისიერად ეპყრობიან თავიანთ როლებს, რომელსაც ისე სწავლობენ თურმე, რომ შეუძლიანთ [illegible]-კი წარმოადგინონ პიესები. კოსტიუმები თან-და-თან შეიძინეს და ეხლაც ბევრსა ჰკერენო. ამას წინად ითამაშეს «ესპანიელი აზნაური», მეტად სუსტი პიესა, მაგრამ ისე ნიჭიერად და მკვირცხლად წარმოადგინეს, რომ საზოგადოება სრული კმაყოფილი დარჩა. მეტად აქებენ ახალს მოთამაშეს, ბ-ნს ნაკაშიძეს, რომელმაც დიდი კომიკური ნიჭი გამოიჩინა თურმე.

*** გაზ. «Кут. Вѣд.»-ი გვაცნობებს, რომ ქუთაისში ცნობილი მებუკე, რომელმაც არა ერთი და ორი აზნაური დასვა მშრალზედ, ოლქის სასამართლოს განაჩენით უნდა გაიგზავნოს ასტრახანის გუბერნიაში სამის წლითაო.

წერილი კახეთიდამ

ახალ წლის პირველმა კვირამ იმ გვარისავე უფერულის სახით განვლო კახეთში, როგორც წარსულ წლების არა ერთსა და ორს კვირას, ანუ თთვეს გაუვლია.

ახალ წლის წინა დღეები იმით იყო შესანიშნავი, რომ თელავს ასე თუ ისე მოძრაობა დაეტყო. თითქო რაღაც საქმეს აკეთებდნენ, ჩალიშობდნენ. იმ დღეებში მცირე საქმე არ გაარიგა თელავმა. ამოირჩია თავის წარმომადგენელნი - დეპუტატები. თანაც ახლად ამორჩეულთ წელიწადში თითოს 800 მანათი ჯამაგირი დაუნიშნა ქალაქმა. ამორჩეულების დაუდარაბას არ გამოვუდგები, რადგან მეტად უგემური, თითქმის უაზრო და უფერული იყო. მხოლოდ კიტუვი, რომ ერთი მოქალაქე ამ არჩევნებმა მეტად დააზარალა. ამ მოქალაქეს, რაკი არაფს ბაჟი დადეს, ხელი აეღო ამ სასმელისაგან, მაგრამ აგერ მოახლოვდა დეპუტატების არჩევანი და [illegible] ერთის მეგვნწისას, რომელიც ბაჟის ამკრებიც იყო, დეპუტატიც და ქალაქის იჯარადარიც, —ჰო, ამის მომხრეებს კვლავ ჩაუ[illegible]

[illegible] არაყი, მარტო იმიტომ, რომ ჩვენი მხარე იქონიოს არჩევანის დროსაო. სწორედ გულის სიმართლით სჩიოდა ეს მოქალაქე: ნეტავი კვლავ არაყის სმა არ დამეწყო და ხარჯი არ მომემატებინა ჩემის ოჯახისათვის და ჯანი და სული წასვლოდა ამომრჩეველებსაც და ამორჩეულსაცაო.

**

ამით დაასრულა თელავმა წარსული წელი და შეხვდ-შეიარაღდა ახალის წლის დასახვედრად. როგორც მოგეხსენებათ, პირველი კვირა ახალის წლისა ხალხს უქმე დღეებად აქვს აღიარებული და ხომ იცით, ჩვენში უქმე დღეებს როგორ ატარებენ. დაილოცოს კახური!! ამას სად წაუვა ჩვენი კაცი! მართალია, საქმები ღვინოები არ დადგა აქ წელსა, მაგრამ ისე არ დაეცემა ქორი, რომ ჩიტთა დაწიოკება ველარ შესძლოს. დადგა ახალი წელი და გახურდა თქვენი მოწონებული სმა, წვეულობა და გაუთავებელი თაყვანის ცემა ბახუსისა. ღოთობის აუცილებელი მეგობარი—ჩხუბი, ჩხუბი, დაჭრა, კრივიც გაძლიერდა თელავში. საერთოდ თელავის კრივზე არას ვიტყვით, ჩვენი ყურადღება კერძო კრივმა მიიქცია. მერე რა კრივმა!.. შუადღისას ყანთართან გაძლიერდა ერთმანერთის ზეგვა. მერე ვინა კრიობდნენ? ადგილობრივი «აბლაკატები», «ადუკანტები», ანუ ვექილები. მერე რა ოსტატური კრივი სცოდნიათ დალოცვილებსა და!.. ამ კაპატრონებს ისე მკვიდრად ჰქონიათ შესწავლილი უკველი მუსლი კანონებისა, რომ თვით მუშტის კრივშიაც არ ივიწყებდნენ და უკველ მუშტს უთუოდ რომელისამე კანონის მუხლის თანხმად გაჰქონდა ზაგა-ბუგი გვერდებზე. აი, ახლაც დავრწმუნდით თელავლებს, რომ უმეცარი ვექილები გვყავთო... არა, ბატონებო, ჩვენს თელავს მეტად სწავლული ადვოკატები ამშვენებენ. სწავლა და ცოდნაა, მარა ჯანდაბაა, როდესაც მუშტის

მდუმარებასა, გული მწყდებოდა, რომ ...ქვენის ფლეიტის ხმა არ მოდიოდა ...ქვენის სახლიდამ.

...ომაზო გაწითლდა და მერე ისევ ...ვითრდა.

— ოჰ, დიაბოლინა,—დაიწყო თომაზომ, მაგრამ შეჰხედა ქალს, შენიშნა, რომ ეს სახელი ეწყინაო და მაშინვე გაასწორა თავისი შეცდომა: ოჰ, ტილდა, სინიორინა ტილდა, რომ შემეძლოს ვიფიქრო... ოდესმე იმედი ვიქონიო... რომ ჩემი ერთგულება... ჩემთან ყოფნა... ვერ გავკადნიერდები და ვერ ვიტყვი, რომ ბედნიერებას მოგანიჭებდით, არა, თუნდა ცოტათი მაინც სასიამოვნო იქნებოდა თქვენთვის, დაგარწმუნებთ...

ტილდამ შეამჩნია, რომ საცოდავი ყმაწვილი კაცი მორცხვობით იწვის და საჭიროდ დაინახა დაჰხმარებოდა.

—ყური მათხოვეთ, თომაზო,—დაფიქრებით დაიწყო ტილდამ—თქვენ ისეთს საგანზე ჩამოაგდეთ სიტყვა, რომ საჭიროა მოვილაპარაკოთ. სირცხვილია ტყუილი ვთქვა და არ გამოვტყდე, რომ ვერ შევნიშნე, როგორ გადაიქცა სრულიად სხვა გრძნობად თქვენი ძმური სიყვარული და ...ერთგულება. დიდადა ვსწუხვარ ამის .... მე სასიამოვნოდ მიმაჩნდა, ...მად მეგულებოდით...

... კვლავ გაწითლდა.

... მახლობელი... ვერასო...ლდები თქვენთვის?—ძლივს ... თამაზომ, თითქო ყე...ლში რაღამაც ჩაუჭირა და არჩობსო.

— ვერა!—გულ-წრფელად და პირდაპირ უპასუხა ტილდამ. ჩემთვის მეტის-მეტად სამწუხარო იქნება, თუ ჩემის მიზეზით დაიტანჯებით, მაგრამ ეგ ტანჯვავე მალე გაგკურნავთ.

თომაზომ არ დაიჯერა, რომ ტილდას სიყვარული გულიდამ აგრე ადვილად ამოსაღებია. და თუმცა სიტყვით-კი არა სთქვა-რა, მაგრამ სახით-კი აჩვენა, რომ ეს სიტყვა იუარა და ძალიან შორს დაიჭირა.

— თვენ ხომ კარგად მიცნობთ მე,—განაგრძო კვლავ ტილდამ: მე არ შემიძლიან ვიტყუო, თუნდა სახეიროც იყოს ჩემთვის ტყუილის თქმა; არ შემიძლიან ვიტყუო არც შებრალებისა და არც დიდ-სულოვნობისა გამო. ჩვენ ერთმანერთისათვის არა ვართ გაჩენილი. თქვენ გინდათ გულკეთილი, მოალერსე, ოჯახის მოყვარული დედაკაცი და არა ისეთი უცნაური, ჭირვეული ადამიანი, როგორც მე ვარ. მე თქვენ უფრო მეტად მიყვარხართ, ვიდრე თქვენ გგონიათ, მაგრამ მიყვარხართ და-ძმურის სიყვარულით... გეფიცებით, რომ ყველაფერს გავწირავ, ოღონდ-კი თქვენ კმაყოფილს გხედავდეთ, მაგრამ სასწაულთ-მოქმედება-კი არ შემიძლიან, ვერ გამოგცვლით ვერც თქვენ, ვერც ჩემს თავს, ვერ შევაერთებ ცეცხლსა და წყალს.

თომაზოს ხელები ძირს ჩამოუვარდა და თავი, თითქო მოსწყდაო, ისე ჩამოეკიდა. იმის გულს აჩქარებით გაჰქონდა ბაგი-ბუგი, გაფითრებული ბაგენი უთრთოლავდნენ და უკანკალებდნენ.

— ვიცი, ვიცი!—დაიკვნესა თომაზომ.—მე მუდამ მაგასა ვფიქრობდი. თქვენ არ შეგიძლიანთ, მე გიყვარდეთ, იმიტომ-რომ არა ვარ-რა. დავდუმდები და აღარას გეტყვით ამის შემდეგ ჩემს სიყვარულზედ. დიდხანს ვიყავ გაჩუმებული და... კვლავაც ასე გაჩუმებული ვიქნები... მაგრამ სიყვარულით-კი საუკუნოდ მეყვარებით... ყოვლად შეუძლებელია ჩემთვის, რომ გონებიდამ განგიშოროთ... და როდესაც შეგიყვარდებათ ვინმე... ხომ უამისოდ, უსიყვარულოდ არ დაალამებთ თქვენს დღეს... იქნება კიდევაც გიყვართ ვინმე ამ ჟამადაც... თომაზოს გული ამოუჯდა და ყელში მობჯენილმა ტირილმა კინაღამ გააწყვეტინა ლაპარაკი.

— არა, არა, გეფიცები!—გააქნია ღიმილით თავი ტილდამ და დაუწყო დამშვიდება თომაზოს.—არა, თომაზო, ჯერ მე არავინ არ მიყვარს და ვგონებ კარგაც არის, რომ არავინ მიყვარს... სწორედ გითხრა, სიყვარული მაფრთხობს და მაშინებს კიდეც, იმიტომ-რომ არ ვიცი, რა იქნება ჩემთვის ეგ სიყვარული.

კვლავ დუმილი ჩამოვარდა. თომაზო ისევ დედამიწას დასცქეროდა; ტილდა არ აშორებდა თვალს მზეს, რომლის სხივები სასიამოვნოდ მოჰფენოდა რუს გაღმა მოედანს.

— ჩემო კარგო თომაზო,—კვლავ დაიწყო ყმაწვილმა ქალმა ლაპარაკი შეცოდებისა და შებრალების ხმით:— მე თქვენ გაწყენინეთ, გაგამწარეთ და გთხოვთ მაპატიოთ! იცით, რა უფრო ემჯობინება ჩვენთვის? მოდით დავივიწყოთ ყოველივე, რაც ეხლა ვსთქვით, ვითომც არაფერი არა მომხდარა-რა. თქვენ ისევ ის კეთილი, გულ-მტკივნეული და თავაზიანი ძმა იქნებით ჩემთვის, მე კიდევ თქვენი მეგობარი ვიქნები, მართალია, ცოტა ახირებული, დამთხვეული და ჭირვეულიცა, მაგრამ თქვენი გულ-წრფელად მოსიყვარულე-კი. ახლა-კი ბიძაჩემთან წაბრძანდით და ლიზას ამბავი შეატყობინეთ. ბიძაჩემი შინ არის; თავის ქალის ამბავი იმისთვის სიცოცხლეა.

თომაზო მარდად წამოდგა ფეხზედ.

— ხომ არ მიწყრებით?—განაგრძო დიაბოლინამ და გაუწოდა ხელი გამოსათხოვებლად.—ხომ ისევ წინანდელი მეგობარი იქნებით ჩემი?

თომაზომ ჩამოართვა ქალს ხელი მორიდებითა და მოკრძალებითა, თითქო ეშინიაო.

— მართლა არავინ არ გიყვართ?—ჰკითხა თომაზომ ნიავსავით ნელის ხმით.

—მართლა არავინ არ მიყვარს,—უპასუხა სიცილით დიაბოლინამ,—და ან-კი ვინ უნდა მიყვარდეს აქა, ღმერთო ჩემო!

— მაშ მომეცით პირობა! გთხოვთ, ნუ მეტყვით უარს...

— რა პირობა მოგცეთ?

— თუ რომ შეგიყვარდებათ ვინმე, მე არ დამიმალავთ და ყველაფერს მეტყვით... დამშვიდებული ბრძანდებოდეთ, რომ არავითარს უსიამოვნებას მე თქვენთვის არ მოვინდომებ. მე მეცოდინება მხოლოდ, რა ვუყო მაშინ ჩემს თავსა.

— შეუძლებელს პირობას ითხოვთ.

— მომეცით ეგ პირობა, გევედრებით! დიაბოლინამ ოდნავ შეიშმუშნა მხრები.

— თუ აგრე დიდი რამ არის თქვენთვის ეგ პირობა... იმ წამსვე, რა წამსაც გული შემივარდება ვისზედმე, თუნდა მთელს ქვეყანას გამოვუცხადებ მაშინვე, ვინც მეყვარება...

— გმადლობთ. იმედი მაქვს, თქვენს სიტყვას არ გადახვალთ.

თომაზომ გაანთავისუფლა ტილდას ხელი, რომელიც აქამდე თავის ხელთ ეჭირა და აჩქარებით წავიდა სახლისაკენ.

სინიორი პასკვალე ძალიან შეფიქრიანდა და შესწუხდა, როცა გაიგო, რომ ჩემმა ერთად - ერთმა ნუგეშმა შვილმა, ჩემმა ლიზამ ერთი სტრიქონითაც არ მახსენაო. ლიზას წიგნის მაგიერ სინიორ პასკვალემ სინიორა ვერონიკასაგან მიიღო ეპისტოლე და თავის სამუშაო ოთახში შევიდა ამ ეპისტოლეს წასაკითხავად, აი რას იწერებოდა სინიორა ვერონიკა:

«ჩემო საყვარელო ძმაო! მე მუდამ იმას გეუბნებოდი, რომ ლიზა ჩემის სურვილისამებრ მინდა გავათხოვო-მეთქი. შენ ისეთი კაცი ხარ, რომ ამ შემთხვევაში და, ვგონებ,

ნონის მუხლების თანხმად
.. ამბობენ, ეს ყოველივე გა-
ალიაო. შეიძლება, ჩვენც არ
ით.

**

ლის პირველსავე კვირას არ
თელავში ერთი დედაკაცი და
ვარებით გამოასალმეს წუთი-
ბაზარშიაც ერთი კაცი დასჭ-
ვი ამბობს — მუშტით (?) დას-
ა ზოგი ხანჯლის უწმაწურ
აბრალებს... მე რომ მეითხოთ-
ესეები კახურის ბრალია. ოხ!
ავო კახურო ღვინო! რამოდე-
დო და უბედურება გაწევს კისერ-
ადის უნდა მოინანო!.. ყველა ამ
ებასთან ახალმა წელმა ერთი სი-
შეჭმატა თელავს. ახალ წლის
რიცხვებში მოვიდა თელავში ახა-
ალიციის ბოქაული. სწორედ რომ
ო, ჯერ-ჯერობით კარგი საპირე
ნს ბოქაულს.

**

ის შეგვიძლიან სიამოვნებით აღვ-
, რომ წლევანდელი წლიწადი
დ შეგვმატებს კახეთსა ერთს სა-
სასწავლებელს, რომელიც იქმ-
ერა-კითხვის გამავრცელებელ სა-
ების» გამგეობის ქვეშე. დიდად
მულს კნეინა ნინო ანდრონიკა-
ას გარდაწყვეტილი აქვს შესწი-
კურცხის საზოგადოებას ერთის
ო სკოლის სავმარისი შესაწი-
პირობით-კი, რომ სოფ. ბა-
ქი საზოგადოებამ გახსნას სკო-
ლი იმედი გვაქვს, რომ პატივ-
ნეინა მალე მოიშორებს მცი-
ადებს და თავის ყოვლად პა-
აზრს მალე განახორციე-

ი. კახელი

უცხოეთი

საფრანგეთი. დეპუტატთა პალატა
შევე შესდგომია 1888 წლის სახელ-
მწიფო ბიუჯეტის განხილვას. როგორც
ანგარიშიდამ სჩანს, მხედრობის გასაძ-
ლიერებლად საჭიროა 2,243.833,282
ფრანკი. საბიუჯეტო კომისიამ საზღვარზე
სიმაგრეების აშენებლად და გასაძლიერე-
ბლად დანიშნა 370 მილიონი, ახალ თო-
ფების დასამზადებლად — 130 მილიონი,
საარტილერიო თოფ-იარაღისათვის — 89
მილიონი, ციხეების არტილერიისა-
თვის — 15 მილ. და სამხედრო შენო-
ბათა აშენებლად — 30 მილ. გარდა ამი-
სა საინჟინერო უწყებას დაუნიშნეს 36
მილიონი ახალის სიმაგრეების გასაძლიე-
რებლად და 70 მილიონი — ძველის სი-
მაგრეების შესაკეთებლად.

გერმანია. სამხედრო რკინის-გზის
გასაყვანად ზემო ელზასში მთავრობამ
გადასდო 15 მილიონი მარკა. საოფი-
ციოზო გაზეთები ამბობენ, რომ ომი
მოსალოდნელია როგორც დასავლეთიდ-
გან, ისე აღმოსავლეთიდგანაო.

ავსტრია. იმპერატორმა ფრანც-იო-
სებმა ინახულა წარმომადგენელი კრუპის
ზარბაზნის ქარხნისა.

უნგრიის მინისტრ-პრეზიდენტმა კო-
ლომან ტისსამ წარმოსთქვა პალატაში
სიტყვა, რომელშიაც სხვათა შორის
სთქვა: «ნამდვილად ვიცით, რომ რუ-
სეთის მთავრობა აძლიერებს თავის
მხედრობას ჩვენს საზღვარზე და თან-
და-თან მოჰყავს ჩვენსკენ ახალი ჯარები.
ყველამ კარგად ვიცით, რომ რაც დრო
და ჟამი გადის, რუსეთი მით უფრო
გულ-მოდგინედ მსვლელობს ჩვენსკენ.
თუმცა ჩვენ არავითარი საბუთი და მი-
ზეზი არა გვაქვს არ დავიჯეროთ, რომ
რუსეთს, როგორც იმისი მთავრობა გვა-
რწმუნებს, მშვიდობიანობა სურს დაიცოს,
მაინც ვალდებულნი ვართ, რომ ყოველ
გვარი საშუალება ვიხმაროთ ჩვენის მხე-
დრობის გასაძლიერებლად. ჩვენ უნდა
ვეცადნეთ, რომ მშვიდობიანობა არ და-
ვარღვიოთ, მაგრამ იმის მოვალენი-კი
ვართ, რომ ყოველს წამს მზად ვიყ-
ვნეთ ბრძოლის ველზე გამოსასვლელად
და მტრის დასახვედრად.

ავსტრიის მთავრობა და საზოგადო-
ება ძალიან აყოლებია იმ გარემოებას,
რომ პეტერბურგში ერთად შეკრებილან
ყველა გენერალ-გუბერნატორები რუსე-
თის დასავლეთის გუბერნიებისა. ეს გა-
რემოება გაზეთ «Neue Freie Pre-
sse»-ის აზრით ძალიან საშიშია. «გენე-
რალ-გუბერნატორები უსაბუთოდ და უმი-
ზეზოდ არ შეკრებილან პეტერბურგშიო,
ამბობს გაზეთი, და იმასაც დიდი მნიშვნე-
ლობა აქვს, რომ ისინი თათბირობენ
იმ მხედართ მთავრის თავ-მჯდომარეო-
ბით, რომელიც სარდლად იყო წარსუ-
ლის ომის დროს. როგორც სხვა-და-
სხვა ცნობებიდგან სჩანს, ისინი თათ-
ბირობენ მოსალოდნელ ომის შესა-
ხებაო.»

აგრეთვე ძალიან დაუფიქრებია ავსტ-
რიელი მწერლობა იმ გარემოებას, რომ
რუსეთს სამხედრო აგენტად რუმინიაში
დაუნიშნავს პოლკოვნიკი ფონ-შოპენი. რუ-
სეთს უნდა, რომ შეჰკრიბოს ყოველივე
საჭირო ცნობა რუმინიის სამხედრო ძალ-
ღონის შესახებაო. რუმინიამ რუსეთს დი-
დი სამსახური უნდა გაუწიოს, თუ
რომ რუსეთსა და ავსტრიას შორის
ომი გაიმართაო.

<>

წვრილი ამბები

— პარიჟის ქალებს ახალი მოდა
შემოუღიათ. აი ეხლა პარიჟის ქა-
ლებს ის მოსწონთ თურმე, რომ
სხვა-და-სხვა ფერის ფეხთ-საცმელი ატა-
რონ. ხშირად შეხვდებით პარიჟში
ბალზე მშვენივრად მორთულსა და მო-
პრანჭულს ქალსა, რომელსაც ერთს
მხარეს ლურჯი ფეხთ-საცმელი აცვია,
მეორეზე — წითელი, ყვითელი და ან თეთ-
რი; უმეტესად უფრო შავი და თეთრი
ფერი მოსწონთ. ამას გარდა პა-
რიჟის ქალებსავე მოდად ისიც შემო-
უღიათ, რომ ბალის კაბებზე ბოას ატა-
რებენ თურმე.

— სერბიის ახალს მინისტრს ში-
ნაგან საქმეთას თავისი გამგეობა იმითი
დაუწყია, რომ სერბიისა და უცხოეთის
გაზეთებისათვის ცენზურა მოუსპია.

— გაზ. «Berlin Börsen-Cour-
rier»-ს მიუღია კერძო დეპეშა ტფი-
ლისიდგან, რომ პიანისტმა რეიზენაუ-
ერმა მარცხენა მკლავი მოიტეხაო..
ძალიან მშვენიერი კორრესპონდენტი ჰყო-
ლია იმ გაზეთს ტფილისში, რომელიც
მალის-მალად ხალხს მკლავებს ამტვრევს,
რომ მასალა გაიჩინოს.

— ალტენბურგის პოლიციის უფროსს
ახირებული განკარგულება მოუხდენია.
ეს განკარგულება ის არის, რომ ჯარი-
მა წაართვით ყველას, ვინც-კი გლახასა
და მაწანწალას გაიკითხავსო.

— პარიჟის ოპერის ბალზე ერთს კაცს
საფრანგეთის რესპუბლიკის ნაპრეზიდენ-
ტარის სიმის ვილსონისებური პირისახე
გაუკეთებია, იმ გვარივე ტანისამოსი ჩა-
უცვამს და ყველას იწვევდა თურმე, რომ
თუ გინდათ, საპატიო ლეგიონის ორდე-
ნები და ჯვრები იყიდეთ თითო თი-
თო აბაზადაო. რამდენისამე მოცეკვავე-
სათვის ამ კაცს მიუბომებია ბრილიან-
ტის ვარსკვლავები და დიდრონი ლენ-
ტები საპატიო ლეგიონისა.

— გაზ. «Revue Scientifique» ამ-
ბობს, რომ ინგლისის საავადმყოფოებში
გადამდებ სნეულებით ავადმყოფების თავზე
ტელეფონებსა ჰმართავენო. ამ ტელეფონის
შემწეობით ავადმყოფს შეუძლიან ელაპა-
რაკოს თავის ნაცნობებს, ისე, რომ
არავის შიში არა ჰქონდეს, აი სნეულება
გადმოგვედებაო. რაღა თქმა უნდა, რომ
ავადმყოფები ამ ტელეფონის გამო ძა-
ლიან მადლიერნი არიან თურმე.

— პარიჟში შემდეგი საკვირველი და
მასთან საზარელი ამბავი მომხდარა.
რვა წლის ვაჟიშვილი ვაჭარ მ—სა თა-
მაშობდა თურმე და ცელქობდა მამის კაბი-
ნეთში. სხვა ავეჯეულობასთან კაბინეთში
იდგა აგრეთვე რკინის შკაფი, რომლის
კარებიც ღია იყო. მ—ნი გავიდა ცოტას
ხნით მეორე ოთახში, შემდეგ ისევე და-
ბრუნდა, ყურადღება არ მიაქცია იმ გა-
რემოებას, რომ ოთახში ყმაწვილი აღარა
სჩანდა, და მუშაობა დაიწყო. პატარა
ხანს უკან გოგო შემოვიდა და მოახსენა
ბატონს, რომ საუზმე მზად არისო.
ვაჭარი წამოდგა, მიჰხურა შკაფის კარები
და გავიდა პურის საჭმელ ოთახში. სა-
უზმე სჭამა ვაჭარმა და წავიდა სადღაც
სხვაგან, რაღაც საქმისათვის. როცა და-
ბრუნდა საღამოზედ სახლში, ნახა, რომ
ყველანი ფეხზედ იდგნენ და ყველას გა-
ფითრებული სახე ჰქონდათ. რვა წლის
პავლე სადღაც გამქრალიყო და ვერ ეპოვ-
ნათ. მშობლები, მოსამსახურეები მთელი
დღე ეძებდნენ ბავშვსა და ბოლოს, ყმა-
წვილისა რომ ვერა გაიგეს-რა, ეს ამბავი
პოლიციას შეატყობინეს. ეჭვი აიღეს, რომ
ამ მდიდარს ვაჭარს არავინ ხომ არ მო-
სტაცა ერთად-ერთი შვილი, ამდენის შემ-
ლების მემკვიდრეო. მთელის პარიჟის პო-
ლიცია, აგენტები და ჩუმა-მამიებელნი
ფეხზედ დადგნენ და მთელი ღამე ეძებ-
დნენ დაკარგულს ბავშვსა, მაგრამ ყვე-
ლაფერი ამაო იყო, ვერ მიაგნეს და ვერა.
მშობლების მწუხარება ძნელად წარმოსად-
გენი იყო... დილით ბ-ნს მ—ნს რაღაცა
უნდა აეღო რკინის შკაფიდგან. კარების
გაღება ვერ მოასწრო უბედურმა მამამ,
რომ შიშით სახე დაღმეჭილმა უკან გაი-
წია და გულ-წასული დაეცა იატაკზე.
თვალ-წინ საშინელი სურათი წარმოუდგა:
თურმე შკაფში იყო უსულოდ დამრჩვალი
პავლე, რომელსაც პირისახე დაჰგლეჯოდა,
თითონაც წელში მოკაკულიყო, მოღუ-
ნულიყო. ეტყობოდა, რომ ყმაწვილს
ბევრი ეწვალნა და დიდის ტანჯვით და-
ელია სული. ყმაწვილს უნდოდა თურმე

ა სხვა შემთხვევაშიაც, შენ ლი-
აამისას იერს გაიგებ. ეც რომ
ყოს, მაგ მიყრუებულს ქვეყანა-
-კი ვის იპოვი ისეთსა, რომ
ული საქმრო იყოს ჩემის ძმის-
ათვის? მაშ იცოდე, რომ ლი-
ოი და სწორი საქმრო მზად
იმისი საქმრო მშვენიერი ყმაწ-
კაცია, მდიდარი და კარგის ოჯა-
ვილი. ყველა გასათხოვარი ქა-
ადებიან იმისთვის, დედები
ვები ხომ მოსვენებას არ აძ-
იმისი გული მაინც ვერავინ
ვა. და აი ამისთანა უძლეველს
ძლიეთ ჩვენ ცის-ფერის თვა-
, გავაბით მახეში ქერათი და
ფერის თმებითა და მე რომ
ნად გადავსდგომოდი ჩემს
ჩვეულებას, ეხლა ის მუხლ-
ილი იდგებოდა ჩვენ წინაშე
იწყებდა ვედრებას, გამაბედ-
და ნება დამრთეთო.
საოცარს კაცს სახელად ალ-
კოსმი ჰქვიან. შეგიძლიან
თომაზოს, რა კაცია ეს ალ-
ცუდს არას გეტყვის.
დიდის მოხერხებით მოვიქეცი
ასხლოვე ერთმანერთს ყმაწ-
ქალი და კაცი. რაკი შევატყე,
ერთი მეორეს მოსწონს, ისე
საქმე, რომ მალ-მალ ენახათ
ერთმანერთი, ემუსაიფნათ,
სიტყვით, ორივეს სათანადო
მივაღწიეთ. საბოლოვოდ ამ
გადაწყვეტა შემოდგომამდე გა-
. მანდ, ფონტეჯილიოში გა-
ა. ერთის თვეის უკან ლიზა
თავის სახლში იქნება; ორის თთვის
შემდეგ მეც გავჩნდები თქვენს სასა-
ცილოსა და მიყრუებულს მხარეში,
რომლისათვისაც აგერ ათი წელიწა-
დია თვალიც აღარ მომიკრავს. ლი-
ზა კარგად არის. ხოლო მას შემდეგ,
რაც იმის გულში ადვოკატმა კოსმომ
ადგილი დაიჭირა (დამავიწყდა მომე-
წერა შენთვის, რომ ის კაცი ადვო-
კატია), ლიზა საოცრად დამშვენდა.
მეც არა მაკლია-რა, ეს არის მხო-
ლოდ, რომ მეტის-მეტად ვსუქდები
და ხორცი მემატება.

შენი და ვერონიკა».

თუ გულ-კეთილს ქალბატონს, სი-
ნიორა ვერონიკას ეგონა, რომ ეს
ამბავი დიდად გაახარებს ჩემს ძმასაო, —
ძალიან შემცდარა. სინიორმა პასკ-
ვალემ გააქნ-გამოაქნია თავი, შუბ-
ლი მოიფხანა, რაიცა იყო ნიშანი
განრისხებისა და დიდის წყრომისა,
და მაშინვე გარდასწყვიტა, რომ მივ-
წერ წერილს ჩემს დას, ჰკვიანურად
დავარიგებ და ალერსიანად ვუსაყ-
ვედურებო. მაშინვე წაავლო კალამს
ხელი, ატრიალა ხელში, მიუსვ-მო-
უსვა რამდენჯერმე, მერე დახია წიგ-
ნი, დაიწყო ხელ-მეორედ წერა, არც
ეს მეორედ დაწერილი მოეწონა და
გადასწყვიტა, რომ არა, წერილს არ
მივწეროო.

— «სჯობს ჯერ თომაზოს მოველა-
პარაკოვო, — იფიქრა პასკვალემ — ერ-
თი ვნახოთ, რას იტყვის თომაზო-
ვო. თუ მართლა შესაფერი კაცია...
როცა მოვა კოსმო, ყურადღებით
გავსინჯამ და ავსწონ-დავსწონავ, მა-
ნამდე-კი სჯობს, ვიკითხო და ვიწვ-
რილო იმისი ამბავი. ლიზას ვუყვარ-
ვარ და, ჩემმა დამ, რაც უნდა ილა-
პარაკოს, უთუოდ ასე მალე არ დამ-
ტოვებს მარტოსა».

პასკვალემ გაგზავნა თომაზოს საძებ-
ნელად და მალეც იპოვნა. თომაზო
და პასკვალე ჯერ ისევ მუსაიფში
იყვნენ, როცა შემოუსწრო დიაბო-
ლინამ და ხელ-მეორედ მოისმინა
ალბერტოს ქება-დიდება. როცა სი-
ნიორ პასკვალე შეეკითხა დიაბოლი-
ნას, შენ რას იტყვი ამაზეო, ყმაწ-
ვილმა გასათხოვარმა ქალმა გაჯავ-
რებით შეიშმუშნა მხრები და უგუ-
ლოდ უპასუხა:

— ჯერ უნდა ვიცნობდე კაცსა და
მერე მეკითხოს, კარგია, თუ ავია.
როცა ენახავ სინიორ კოსმის, მოვი-
სმენ იმის ლაპარაკს, მაშინ მოგახ-
სენებთ, ღირსია თუ არა ის კაცი
ლიზასი და მართალია თუ არა ან
თომაზო, ან ვერონიკა, რომ ასე
გუნდრუკს უკმევენ და იმის ქება-დი-
დებაში არიან.

— სწორედ მართალს ამბობსო, —
სთქვა ამაზე ბიძამ. — ჯერ დაველოდოთ
და როცა აქ მოვა, მაშინა ვნახოთ.

პასკვალემ არავითარი წერილი
აღარ გაუგზავნა თავის დას პასუხად.
თავის წესისამებრ ამ შემთხვევაშიაც
საქმე იმის საკუთარს მსვლელობასა
და მიმდინარეობას მიანება.

ყველას ეძინა სახლში, როცა ტი-
ლდა გადაეწოდა ფანჯარას, დაეყრ-
დნო ზედ და, თავის ჩვეულებისა-
მებრ, სტკბებოდა ღამის მშვენიერე-
ბითა. მთვარის შუქმა ალერსი დაუ-
წყო; ყვავილებმა, რომელთაც ნიავი
არხევდა, თავი მოუხარეს; რაღაც
იდუმალს ხმას ვილასიც სიყვარულის
ამბავი მოჰქონდა, თითქო უცნაური
საყვარელი წინ დასდგომია და სატ-
რფიალოდ გალობსო.

იმისმა გულის მოძრაობამ ხელთ
იგდო ეს მყუდროება ბუნებისა
და გულ-მხურვალე ქალი გაიტაცა,
აათრთოლა, აალელვა და დასწვა,
დასდაგა. ამ ყოფაში ერთი ხატი ედგა
თვალ-წინ კაცის მსგავსად. ეს ხატი,
ეს სახე იყო იმ კაცის იდეალი, რო-
მელიც შექმნა იმისმა ნორჩმა, მაგრამ
მღელვარე ბუნებამ. ეს იდეალი, ეს
სათაყვანებელი ხატი განხორციელება
იყო იმ სილამაზისა, ყველა იმ სიკე-
თისა და ღირსებისა, რომელიც გულ-
კეთილმა და გულ-უბრყვილო თომა-
ზომ თავის მეგობარს, ალბერტო კო-
სმის, ქება-დიდებით მიაწერა.

უეცრად ამ ღამის მდუმარებაში
მოესმა ყმაწვილს ქალს ნარნარი და
ტკბილი ხმა. ეს ხმა თომაზოს ფლე-
იტას ხმა იყო და ბაღს იქიდამ მო-
დიოდა. თომაზოს ფლეიტა გულ-
საკლავად ჰკვნესოდა, თითქო ჩიოდა,
მდუღარებით მოსთქვამდა, იხვეწებო-
და, ივედრებოდაო. კეთილი რილლა
თავის დღეში იმის ნახევარსაც ვერ
გამოსთქვამდა სიტყვით, რასაც ეხლა
იმისი ატირებული ფლეიტა ასე გულ-
ამოსკვნით მოსთქვამდა. ტილდა დაი-
წვა, დაიდაგა, ყმაწვილი ქალი ფან-
ჯარასთან იდგა მოხიბლული, გაო-
გნებული, სმენად-გადაქცეული. ბა-
გენი ოდნავ გაჰპობოდა, გულ-მკერდი
უღელავდა, უთრთოდა, წარბები ოდ-
ნავ შეჰკვროდა.

— საწყალი თომაზო! — გააქნია
თავი ქალმა და ძლივს წაიდუდუნა
ბოლოს. — ვეღარ მიუწდომელს გამო-
ჰკიდებია!

სამუსიკო ზე-შთაგონებით შეპყრო-
ბილი ქალი მივიდა ფორტეპიანოს-
თან და არეულ იმპროვიზაციით აღ-
მოსთქვა მღელვარება თავის სუ-
ლისა. უცბად მოისმა ჭერიდამ რა-
ხუნი და განრისხებულმა ხმამ დაი-
ძახა:

— მთელს დღეს რომ ადამიანი
მუშაობდეს, ღამე მაინც აღარ მოა-
სვენებთ!

ეს იყო ხმა მოსამსახურე ბე-
ბერ დედაკაცის მენიკასი, რომელსაც
დიაბოლინა ათვალწუნებული ჰყვან-
და და მტრად გადაკიდებული იყო.
ის არახუნებდა თურმე ჭერს, ის გა-
უწყრა თურმე ასე თავ-დავიწყებამდე
გატაცებულს, აღელვებულს ყმაწვილს
ქალსა.

დიაბოლინამ გააქრო სანთელი,
დახურა ფორტეპიანო და ზედ დაე-
ყრდნო იდაყვებით. თავი ხელებ
ზე დაანდო და გასცქეროდა ბაღს
ლია ფანჯრიდამ. მკრთალი ნათელი
მთვარისა შემოფენილიყო ფანჯარა-
ში და დიაბოლინას ფერ-მკრთალს
ლაწვებსა და ვარდის ფერ ტუჩებს
ზედ დასთამაშებდა. შორიდამ-კი, წი-
ნანდელზე უფრო ნაზად, უფრო
გულ-საკლავად, მოისმოდა ხმა თომა-
ზოს ფლეიტასი.

გრ. ყ—ძე

(შემდეგი იქნება)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მამას გაჭხუმრებოდა. ამიტომ შკაფში დამალა და როცა გაჭაპი საუზმის საჭმელად გავიდა, შკაფი დაკეტა თურმე. არავის ფიქრადაც არ მოსვლია ყმაწვილის მოძებნა შკაფში.

დეპეშა

26 იანვარი

პეტერბურგი. ვიცე-დირექტორი კავკასიის მთავარ-მმართებლის კანცელარიისა როგე დანიშნულ იქმნა ბაქოს გუბერნატორად.

გუშინ გარდაიცვალა ბელგიის ელჩი პეტერბურგში ერამბო-დიუდზელი.

გუშინ დაბრუნდა თავის თანამდებობის აღსასრულებლად რუსეთის ელჩი ბერლინის სახელმწიფო კარისა, გრაფი შუვალოვი.

ამ დღეებში შეიკრიბებიან პეტერბურგში ყველა უფროსნი გზათა სამინისტროს წარმომადგენელნი. ამ კრებამ უნდა განიხილოს, სად რა უნდა გაკეთდეს, რომ წყალზე სასიარულო გზანი თავის რიგსა და წესზე იყოს დაყენებული.

«Гражданинъ»-ი ამბობს, რომ ორი კრება კიდეც იყო გენერალ-გუბერნატორების კომისიისა, რომელმაც უნდა გამოიკვლიოს, როგორც უნდა მოეწყოს ჯარების მართვა ომიანობის დროსაო.

მერვი. გაზეიადებულია, რომ ვითომ ინგლისელებს ჰერათის ახლო დიდი სიმაგრენი აუგიათო: თხრილები და კოშკები მიწისაგან არის გაკეთებული და საიმისო დიდსა და მტკიცე სიმაგრედ საგულვებელი არ არის.

ქაბულიდამ იუწყებიან, რომ ამ უკანასკნელს დროს აბდურახმან-ხანი უფრო მეტად ენდობა ინგლისელებსაო. გილზაები და ფარტუხები კვლავ მღელვარებენ.

ბერლინი. პრინცი ვილჰელმი, დიდებულნი, კარის-კაცნი და სადიპლომატო კრებული დაესწრნენ კრებაზე, როცა ბისმარკმა წარმოსთქვა თავისი სიტყვა. როცა ბისმარკმა გაათავა ლაპარაკი, დეპუტატმა ფრანკელშტეინმა, ბენინგსენმა და სხვათა წინადადება მისცეს პარლამენტს, სრულიად და საესებით შეიწყნარეთ სამხედრო კანონიო და საპოლიტიკო მოსაზრებათა გამო კამათობას ნუ შეუდგებით ფულის სესხად აღების თაობაზეო. შემდეგ დაიწყეს მეორედ კითხვა სამხედრო კანონისა. ბისმარკმა სთქვა, რომ გერმანიის მთავრობანი მადლობელნი იქმნებიან პარლამენტისა ასეთის თავაზიანობისათვის. მადლობელნი იქმნებიან ამ თავაზიანობისათვის, არა თუ მარტო როგორც ისეთის დამამტკიცებელის საბუთისათვის, რომ პარლამენტი ენდობა ამ მთავრობათა, არამედ იმიტომაც, რომ ეგეთი თავაზიანობა დიდად გააძლიერებს მშვიდობიანობის იმედსა. ამის თქმის შემდეგ კანონი შეწყნარებულ იქმნა მეორედ წაკითხვის კამათობის ჩამოუგდებლად. მოისმა ალტაცებული ტაშის-ცემა. ბისმარკს, როცა პარლამენტიდამ გამოვიდა, დიდის ამბით მიეგება დიდ-ძალი ხალხი, რომელსაც პოლიციელები მიეფანტ-მოეფანტა. ბისმარკი მხიარულად იყო.

ბუქარესტი. პარლამენტის არჩევანებზე მთავრობის მომხრე დასმა გაიმარჯვა.

სტამბოლი. გამოცხადებულ იქმნა ირადე ხონთქრისა. ირადე ამტკიცებს იმ ცვლილებასა, რომელიც სუეზის არხის გამო შეკრულს კონვენციაში იქმნა შეტანილი.

27 იანვარი

ვენა. რეიხსრატის საბიუჯეტო კომისიაში ქვეყნისა და ერის მიწა-წყლის დაცვის მინისტრმა ველსერსგეიმმა გამოაცხადა, რომ საჭიროა დამატებით გადიდოს კიდევ ფული, რათა ანდვერის საპოლკო შტაბები მოეწყოსო; ამასთანავე ველსერსგეიმმა დასძინა, რომ ავსტრი-გერმანიის კავშირი ეალად სდებს ავსტრიას იზრუნოს და უფრო მეტად გააძლიეროს თავისი მხედრობაო; ავსტრიას მაინც არავის თავ-დასხმის სურვილი არა აქვს და არც ზედ-მისევის პოლიტიკის მიმდევარია და მხოლოდ ისა ჰსურს, რომ, რაკი ყველგან თოფ-იარაღს ისხმენ და ემზადებიან საომრად, თითონ იცის მზად იყოს ყოველ შემთხვევისათვისაო.

პეტერბურგის ბირჟა 26 იანვარი.

	მყიდველნი	გამყიდველნი	გარიგებანი
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხუთმანათიანი ოქრო	— ,,	— ,,	9 28
ტამოჟნის კუპონები	— ,,	— ,,	186¼
მანათიანი ვერცხლის ფული	— ,,	— ,,	1 32
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	— ,,	— ,,	265½
— მეორისა	— ,,	— ,,	248¾
გირავნობ. ფურცლნი			
ტფილისის ბანკისა	— ,,	— ,,	— ,,
ქუთაისის ბანკისა	— ,,	— ,,	— ,,
ტფილისის საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა	— ,,	— ,,	— "

საკალენდარო ცნობანი

ქრისტეს აქეთ ჩყპჱ (1888) წელიწადია.
ქვეყნის შექმნიდამ **7396**.
ძველი ინდიქტიონი მე-14, ამისი ქორონიკონი—უპ=480 წელია. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.
ახალი ინდიქტიონი მე-4, ამისი ქორონიკონი—მდ=44 წელიწადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.
1888 წლის ზედ-ნადებია—25.

იანვარი 31 დღით არის

28 დღე ხუთშაბათი. ღირსისა ეფრემიასი და პალლადიასი. სომეხ. ევგენიასი, მაკარიასი და სხ. მუსულ. მე-26 რიცხვი თთვისა ჯემად-ულ-ევველისა, 1305 წ. ჰიჯრისა.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—14, ტფილისში მზე ამოდის 7—4, ჩადის 5—25. მთვარე 28 დღისაა.

29 დღე პარასკევი. გადმოტანა ნაწილთა ეგნატე ღვთის მატარებლისა. კათოლ. წმ. ეპისკ. ფრანცისკე სალეზიასი. სომეხ. მარხვაა. მუსულ. მე-27 რიცხვი თთვისა ჯემად-ულ-ევველისა, 1305 წ. ჰიჯრისა.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—14. ტფილისში მზე ამოდის 7—3, ჩადის 5—26. მთვარე 29 დღისაა.

30 დღე შაბათი. წმინდა სამთა მამა-მთავართა: წმ. დიდ ვასილისა, იოანე ოქროპირისა და გრიგოლ ღვთის-მეტყველისა. კათოლ. წმ. ქალწ.-მოწ. მარტინასი. სომეხ. მარხვაა. მუსულ. მე-28 რიცხვი თთვისა ჯემად-ულ-ევველისა, 1305 წ. ჰიჯრისა.—ამ დღეს გარდაიცვალა ალექსანდრე სერგეის ძე გრიბოედოვი, რომელიც თეირანში მოჰკლეს 1829 წ.—გრიბოედოვი დასაფლავებულია წმ. დავითის ეკკლესიაში, ტფილისში.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—14. ტფილისში მზე ამოდის 7—13, ჩადის 5—27. მთვარე 30 დღისაა.

31 დღე კვირა. საკვირველ-მოქმედ. იოანესი და წმინდა შიო მღვიმელისა. კათოლ. წმ. ალმსაარ. პეტრე ნოლიასკისა. სომეხ. წმ. პეტრესი. მუსულ. მე-29 რიცხვი თთვისა ჯემად-ულ-ევველისა, 1305 წ. ჰიჯრისა.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 12—14. ტფილისში მზე ამოდის 7—1, ჩადის 5—29. დაბადება მთვარისა 2 საათსა და 46 წუთზედ.

გამოსადეგი ცნობანი

ნ ი ხ რ ი

1 იანვრიდამ 1 თებერვლამდე

თეთრი პური რუსული	1 გირ.	5	კაპ.
პური 1-ის ხარისხისა		3	»
» 2 »		2½	»
თონის წითელი პური 1-ის ხარის.		5	»
» » 2—		3½	»
» » 3 »		3	
ჯვარის მამის პურის ღავაში 1-ლის ხარისხისა		5	»
მე-2 ხარისხისა		4	»
მე-3 —		»	»
ცხვრის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.		8	»
» 2 »		7	»
სუკი		14	»
ძროხის ხორცი		8	»
ღორის ხორცი 1-ის ხარისხისა.		7	»
» 2 »		6	»

განცხადებანი

პარასკევს, 29 იანვარს

ტფილისის საკომერციო კლუბის ანუ ყწინდელს კრუჟოკის დარბაზში ქართულის თეატრის მოყვარეთაგან წარმოდგენილი იქნება:

I

ვინტი

კომედია 3 მოქმედებად, აკაკისა.

II

ერთი სცენა შილლერის ტრაგედიიდამ:

ავაზაკნი.

წარმოდგენის შემდეგ იქნება ცეკვაობა და ლეკური.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზედ.

დავიწყეთ გასყიდვა
სრულიად უშიშარის
შვედურის სირჩებისა,
რომელიც ბევრად განკარგებულია და გაუმჯობესებული, თეთრი ალი აქვს და ფრიად იაფადაცა ღირს. ნარდად მყიდველთ ბევრი დაეთმობათ.

აქრზანა
ბ. ბ. ტერ-ასატუროვისა და კº.
ერაზე, ტფილისის ქალაქში.
(50—15)

КАКАО БЕЗЪ МАСЛА
С. СІУ и Кº
(50—8)

მიმოსვლა რკინის გზისა

ბათუმსა და ტფილისს შუა

სტანციები	მოდის საათ.	მოდის წამ.	გადის საათ.	გადის წამ.	სტანციები	მოდის საათ.	მოდის წამ.	გადის საათ.	გადის წამ.
	დილით					დილით			
ტფილისი	—	—	8	49	ბათუმი	—	—	[illegible]	[illegible]
ავჭალა	9	9	9	11	ქობულეთი	8	54	[illegible]	[illegible]
მცხეთა	9	32	9	40	ნატანები	9	25	[illegible]	[illegible]
ქსანი	10	3	10	05	სუფსა	9	55	[illegible]	[illegible]
კასპი	10	33	10	36	ლანჩხუთი	10	35	[illegible]	[illegible]
გრაკალი	10	59	11	1	ნიგოითი	10	51	[illegible]	[illegible]
გორი	11	25	11	40	საჯავახო	11	14	[illegible]	[illegible]
ქარელი	12	8	12	11	სამტრედია	11	33	[illegible]	[illegible]
გომი	12	37	12	41	კოპიტნარი	12	13	12	[illegible]
ხაშური	1	2	1	17	რიონი	12	47	1	[illegible]
სურამი	1	29	1	32	აჯამეთი	1	15	1	[illegible]
ფონი	2	—	2	3	ყვირილა	1	58	2	[illegible]
ბეჟათუბანი	2	56	3	16	ძირულა	2	48	2	[illegible]
მარელისი	3	45	3	48	ბელაგორი	3	17	3	[illegible]
ბელაგორი	4	15	4	18	მარელისი	3	47	3	[illegible]
ძირულა	4	45	4	48	ბეჟათუბანი	4	18	4	[illegible]
ყვირილა	5	26	5	40	ფონი	5	30	5	[illegible]
აჯამეთი	6	14	6	16		საღამოთი			
	საღამოთი				სურამი	6	2	[illegible]	[illegible]
რიონი	6	29	6	44	ხაშური	6	17	[illegible]	[illegible]
კოპიტნარი	7	08	7	10	გომი	6	50	[illegible]	[illegible]
სამტრედია	7	29	7	49	ქარელი	7	16	[illegible]	[illegible]
საჯავახო	8	5	8	7	გორი	7	44	[illegible]	[illegible]
ნიგოითი	8	27	8	30	გრაკალი	8	15	8	[illegible]
ლანჩხუთი	8	42	8	46	კასპი	8	40	8	[illegible]
სუფსა	9	19	9	27	ქსანი	9	7	9	[illegible]
ნატანები	9	52	9	55	მცხეთა	9	28	9	[illegible]
ქობულეთი	10	22	10	25	ავჭალა	9	52	9	[illegible]
ბათუმი	11	13	—	—	ტფილისი	10	15	10	[illegible]

ქუთაისიდან გადის რიონს შუადღის 12 საათსა და 7 წამზე[დ, სა]ღამოზედ 5 საათსა და 50 წამზედ.

რიონიდამ ქუთაისს მიდის ნაშუადღევს 1 საათსა და 12 წა[მზედ,] საღამოს 6 საათსა და 55 წამზედ.

ტფილისსა და სურამ შუა

	დღისით					ღამ[ით]		
ტფილისი	—	—	3	21	სურამი	—	—	2[illegible]
ავჭალა	3	46	3	49	ხაშური	3	11	3
მცხეთა	4	19	4	25	გომი	3	50	3
ქსანი	4	49	4	52	ქარელი	4	24	4
კასპი	5	24	5	29	გორი	5	4	5
გრაკალი	6	—	6	3	გრაკალი	5	46	5
	საღამოთი					დილი[თ]		
გორი	6	31	6	45	კასპი	6	18	6
ქარელი	7	18	7	24	ქსანი	6	55	6
გომი	7	53	8	1	მცხეთ	7	24	7
ხაშური	8	24	8	38	ავჭალა	7	55	7
სურამი	8	50	—	—	ტფილისი	8	24	—

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ივერია“

1888 წ. 1-ს იანვრიდამ გამოვა ყოველ-დღე გა[რდა] დღეებისა, რომელნიც ზედ-მოსდევენ კვირა-უქმე[ებს].

ფ ა ს ი:

12 თთვით	10 მ.—კ.	6 თთვით	6
11 „	9 „ 50»	5 „	5
10 „	8 „ 75»	4 „	4
9 „	8 „ —»	3 „	3
8 „	7 „ 25»	2 „	2
7 „	6 „ 50»	1 „	1

საზღვარ-გარედ დაბარებული ღირება—17 მან. მთელის წლი[თ ...] ლის მასწავლებელთ «ივერია» მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. [...] ლის ის გარეთ მცხოვრებთა უნდა დაიბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით:

Тифлисъ. Въ редакцію газеты «ИВЕРІЯ»

თუ ტფილისში დაკვეთილ გაზეთი ტფილისის გარეშე ადრესზე [გადა]ცვალა ვინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანათი; [...]ველის ადრესის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თთვის განმავლაში დაიკვეთა ვინმე გაზეთი არა მთელის [...] იმას მხოლოდ შემდეგის თთვის პირველ დღიდამ გაეგზავნება. გან[ცხადე]ბანი მიიღებიან გაზეთის რედაქციაში.

ფასი განცხადების დაბეჭდვისათვის:

ა) მეოთხე გვერდზედ თითოჯერ სტრიქონი 8 კაპ., პირველზე—1[...]

ბ) სრული უკანასკნელი გვერდი 30 მანათი, ხოლო პირველი გვერდი—6[0 მა]ნათი. რიცხვი სტრიქონებისა გამოიანგარიშება იმის კვალობაზედ, რამდე[ნა]გილსაც დაიჭერს 25 ასო გაზეთის ტექსტისა.

Доз. цен. Тиф. 26, января 1888 г. Типографія А. А. Михельсона, на Гол. Проспектъ въ д. Читахова. რედაქტორი და გამომცემელი [...] ჭავჭავ[აძე]